

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อมุ่งศึกษาปัญหาและความต้องการพัฒนาตนเองของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนครพนม ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ตอนที่ 1 การศึกษาปัญหาและความต้องการพัฒนาตนเองของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนครพนม

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ตอนที่ 2 แนวทางส่งเสริมการพัฒนาตนเองของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนครพนม

ตอนที่ 1 การศึกษาปัญหาและความต้องการพัฒนาตนเอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนครพนม

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนครพนม ประจำปีการศึกษา 2557 โดยจำแนกเป็นผู้อำนวยการโรงเรียนจำนวน 447 คน และรองผู้อำนวยการจำนวน 44 คน รวม 491 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

1) ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยเก็บข้อมูลในกลุ่มรองผู้อำนวยการโรงเรียน ประจำปีการศึกษา 2557 ทั้งหมด จำนวน 44 คน

ในกลุ่มผู้อำนวยการโรงเรียน ซึ่งมีจำนวน 447 คน ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ระดับความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ 5% และระดับความเชื่อมั่น 95% อ้างถึง (บุญชม ศรีสะอาด, 2554, หน้า 43) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน ประจำปีการศึกษา 2557 จำนวน 356 คน

2) วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 242 โรงเรียน สุ่มผู้อำนวยการโรงเรียน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบง่ายโดยการจับสลากแบบใส่คืน กลุ่มตัวอย่างที่ได้ ผู้อำนวยการโรงเรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 181 คน

โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 154 โรงเรียน สุ่มผู้อำนวยการโรงเรียน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบง่ายโดยการจับสลากแบบใส่คืน กลุ่มตัวอย่างที่ได้ ผู้อำนวยการโรงเรียนในโรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 127 คน

โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 51 โรงเรียน สุ่มผู้อำนวยการโรงเรียน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบง่ายโดยการจับสลากแบบใส่คืน กลุ่มตัวอย่างที่ได้ ผู้อำนวยการโรงเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 48 คน

ตาราง 2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาในจังหวัดนครพนม จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง เขตพื้นที่ การศึกษาและขนาดของโรงเรียน

สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา	ขนาดของ โรงเรียน	ผู้บริหารโรงเรียน			
		ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง	
		ผู้อำนวยการ โรงเรียน	รอง ผู้อำนวยการ โรงเรียน	ผู้อำนวยการ โรงเรียน	รอง ผู้อำนวยการ

					โรงเรียน
สพป.นพ1	เล็ก	162	-	115	-
	กลาง	78	4	64	4
	ใหญ่	22	22	21	22
สพป.นพ.2	เล็ก	80	-	66	-
	กลาง	76	2	63	2
	ใหญ่	29	16	27	16
รวมทั้งสิ้น		447	44	356	44
		491		400	

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้
 ตอนที่ 1 แบบสอบถามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ประสบการณ์ทางการบริหารเขตพื้นที่การศึกษาและขนาดของโรงเรียนของผู้ตอบแบบสอบถาม (Checklist) จำนวน 4 ข้อ
 ตอนที่ 2 แบบสอบถามศึกษาปัญหาและความต้องการพัฒนาตนเองของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนครพนมตามกรอบแนวคิด 3 ด้านประกอบด้วย

1. ด้านความรู้ ความเข้าใจ จำนวน 20 ข้อ
2. ด้านทักษะ ความชำนาญการ จำนวน 14 ข้อ
3. ด้านทัศนคติ จำนวน 28 ข้อ

ลักษณะแบบสอบถามตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามตามมาตราประเมินแบบ

ไลเคิร์ต (Likert scale) มีลักษณะให้แสดงความคิดเห็น 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์พิจารณาคะแนนดังนี้

- 5 หมายถึง ระดับปัญหา/ความต้องการพัฒนาตนเอง อยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับปัญหา/ความต้องการพัฒนาตนเอง อยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง ระดับปัญหา/ความต้องการพัฒนาตนเอง อยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับปัญหา/ความต้องการพัฒนาตนเอง อยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง ระดับปัญหา/ความต้องการพัฒนาตนเอง อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ

ในการสร้างแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้า และดำเนินการสร้างแบบสอบถาม การวิจัยตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาและความต้องการพัฒนาตนเองของผู้บริหารโรงเรียน เพื่อเป็นแนวทางและเป็นประโยชน์ในการสร้างแบบสอบถาม

2. ร่างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดและวัตถุประสงค์ของการวิจัย

3. นำร่างแบบสอบถามเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อปรับปรุงแก้ไขเบื้องต้น

4. นำร่างแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ เพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ความถูกต้องเหมาะสมของภาษา การใช้ถ้อยคำ โดยคณะผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ประกอบด้วย

4.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร ประธานกรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

4.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย ไพไหล กรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

4.3 นายสุทธิรักษ์ จันปุม รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครพนม เขต 2

4.4 นายปรีชา จิรพัทธ์พงศกร ผู้อำนวยการโรงเรียนสุนทรวิจิตร วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1

4.5 นายโกแมน คัดทะจันทร์ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านขามเตี้ยใหญ่ วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2

5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญเสนอประธานกรรมการและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์

6. นำแบบสอบถามที่ได้ไปทดลองใช้ (Try-out) กับผู้บริหารในโรงเรียน ประถมศึกษาที่ไม่ใช่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนครพนมที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 50 คน เพื่อหาค่าอำนาจจำแนก โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item-Total Correlation) ตามวิธีการของเพียร์สันโดยข้อที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ต่ำกว่า 0.23 ตัดออกไป

7. นำข้อคำถามที่เหลือมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ (Reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์ (Cronbach's Alpha Coefficient) ซึ่งแบบสอบถามมีคุณภาพ ดังนี้

7.1 แบบสอบถามด้านปัญหาการพัฒนาตนเองมีอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.23-0.95 มีค่าความเชื่อมั่น 0.90

7.1.1 ด้านความรู้ ความเข้าใจมีอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.47-0.99 มีค่าความเชื่อมั่น 0.97

7.1.2 ด้านทักษะ ความชำนาญการมีอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.34-0.99 มีค่าความเชื่อมั่น 0.92

7.1.3 ด้านทัศนคติมีอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.23-0.97 มีค่าความเชื่อมั่น 0.99

7.2 แบบสอบถามด้านความต้องการพัฒนาตนเองมีอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.48-1.00 มีค่าความเชื่อมั่น 0.99

7.2.1 ด้านความรู้ ความเข้าใจมีอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.84-1.00 มีค่าความเชื่อมั่น 0.98

7.2.2 ด้านทักษะ ความชำนาญการมีอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.55-0.98 มีค่าความเชื่อมั่น 0.96

7.2.3 ด้านทัศนคติมีอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.48-0.98 มีค่าความเชื่อมั่น 0.98

8. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขจนสมบูรณ์ดีแล้วไปจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับจริงก่อนนำไปจัดเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนครพนมดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยเสนอคำร้องต่อผู้อำนวยการโครงการจัดตั้งบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ให้ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้อำนวยการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนครพนม

2. ส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์จากสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร พร้อมด้วยแบบสอบถามถึงผู้บริหารโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล

3. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บแบบสอบถามจากผู้บริหารโรงเรียนที่ตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง

4. นำแบบสอบถามไปวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล มีลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ในการตอบแบบสอบถามเพื่อใช้ในการวิเคราะห์คะแนนระดับความคิดเห็นของผู้บริหารเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการพัฒนาตนเองของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนครพนมโดยกำหนดน้ำหนักของคะแนนเป็น 5 ระดับ ตามแบบของดังนี้

ถ้าตอบ	มากที่สุด	ให้	5	คะแนน
ถ้าตอบ	มาก	ให้	4	คะแนน
ถ้าตอบ	ปานกลาง	ให้	3	คะแนน
ถ้าตอบ	น้อย	ให้	2	คะแนน
ถ้าตอบ	น้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

2. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาตรวจสอบให้คะแนนเป็นรายชื่อตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

3. นำคะแนนที่ได้จากข้อ 2 ไปวิเคราะห์หาค่าทางสถิติต่างๆ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ซึ่งวิเคราะห์ตามสมมติฐานการวิจัย

4. นำค่าเฉลี่ยที่ได้จากการวิเคราะห์ไปทำการเปรียบเทียบกับเกณฑ์เพื่อใช้ในการแปลความหมายทั้งรายชื่อและรายด้านโดยใช้เกณฑ์แปลความหมายค่าเฉลี่ยของบุญชม ศรีสะอาด (บุญชม ศรีสะอาด 2551, หน้า 111) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	4.51-5.00	ปัญหา/ความต้องการพัฒนาตนเองของผู้บริหารโรงเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	3.51-4.50	ปัญหา/ความต้องการพัฒนาตนเองของผู้บริหารโรงเรียน อยู่ในระดับมาก
คะแนนเฉลี่ย	2.51-3.50	ปัญหา/ความต้องการพัฒนาตนเองของผู้บริหารโรงเรียน อยู่ในระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.51-2.50	ปัญหา/ความต้องการพัฒนาตนเองของผู้บริหารโรงเรียน อยู่ในระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ย	1.00-1.50	ปัญหา/ความต้องการพัฒนาตนเองของผู้บริหารโรงเรียน อยู่ในระดับน้อยสุด

5. ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้ทำการวิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลและหาค่าสถิติต่างๆโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปแล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

6. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. สถิติพื้นฐาน ประกอบด้วย

1.1 ค่าเฉลี่ย (Mean)

1.2 ค่าร้อยละ (Percentage)

1.3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

2.1 วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามรายข้อ โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Cronbach 's Alpha Coefficient)

2.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha) ของ ครอนบาค (Cronbach)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

การวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการพัฒนาตนเองของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนครพนม ใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สมมติฐานข้อที่ 1 เปรียบเทียบผู้บริหารโรงเรียนที่มีสถานภาพการดำรงตำแหน่งต่างกันมีความคิดเห็นต่อปัญหาและความต้องการพัฒนาตนเองของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนครพนม โดยใช้ค่า (t-test) ชนิดกลุ่มที่เป็นอิสระจากกัน (Independent Samples)

สมมติฐานข้อที่ 2 เปรียบเทียบผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ทางการบริหารต่างกันมีความคิดเห็นต่อปัญหาและความต้องการพัฒนาตนเองของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนครพนม โดยใช้ค่า (t-test) ชนิดกลุ่มที่เป็นอิสระจากกัน (Independent Samples)

สมมติฐานข้อที่ 3 เปรียบเทียบเขตพื้นที่การศึกษาต่างกันของผู้บริหารโรงเรียนที่มีปัญหาและความต้องการพัฒนาตนเองของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนครพนม โดยใช้ค่า (t-test) ชนิดกลุ่มที่เป็นอิสระจากกัน (Independent Samples)

สมมติฐานข้อที่ 4 เปรียบเทียบผู้บริหารโรงเรียนที่มีขนาดของโรงเรียนต่างกันต่อปัญหาและความต้องการพัฒนาตนเองของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนครพนมแตกต่างกัน โดยใช้ค่า (F-test) ชนิด One Way ANOVA

ตอนที่ 2 แนวทางส่งเสริมการพัฒนาสภาพและความต้องการพัฒนาตนเองของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนครพนม

ผู้วิจัยจะนำผลการวิจัยที่ พบว่า ความต้องการพัฒนาตนเองของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนครพนม ที่มีค่าเฉลี่ยรายด้านสูงกว่าค่าเฉลี่ยรวม มาร่างเป็นแนวทางการส่งเสริมการพัฒนา แล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 10 ท่าน ให้ความเห็นชอบและสรุปเป็นแนวทางการพัฒนาให้เกิดผลสำเร็จต่อสภาพปัญหาและความต้องการพัฒนาตนเองของผู้บริหารโรงเรียน และรายชื่อผู้เชี่ยวชาญดังกล่าว ได้แก่

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร. ไชยา ภาวะบุตร ประธานกรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย ไพไหล กรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
3. นายสุทธิรักษ์ จันทร์ปุม รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2
4. นายปรีชา จิรพัทธ์พงศกร ผู้อำนวยการโรงเรียนสุนทรวิจิตร วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1
5. นายพิพัฒน์ พิทักษ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านบงคำ วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2
6. นายวิรุฬห์ รัตนวิรุฬห์ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองแขง วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1
7. นายโกแมน คัดทะจันทร์ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านขามเตี้ยใหญ่ วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2
8. นายยุทธนา ศรีวรสาร ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองหญ้าปล้อง วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2
9. นางพรพิศ พันธุ์เมือง ครูชำนาญการพิเศษโรงเรียนบ้านเสาเล้า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2
10. นางวิลาวรรณ สาคี ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านโพนจาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2